

TARTALOMJEGYZÉK ∞ CONTENTS

I. KÖTET ∞ VOLUME I.

Előszó ∞ Preface	11
Tóth Gergely: Egy lutheránus főrend politikai testamentuma a história nyelvén: Révay Péter <i>De monarchia...</i> című műve.....	15
1. Rövid „aranykor”: A <i>De monarchia</i> megírásának előzményei.....	16
1.1. Révay szerepei: egy sokoldalú főrend a 16–17. század fordulóján	16
1.2. Révay 1613. évi koronatorténete és a politikai realitások 1608 után.....	23
1.3. Kilátás a pozsonyi várból: a <i>De monarchia</i> keletkezésének viharos történelmi horizontja	27
1.4. A <i>Commentarius</i> javítgatásától az új mű gondolatáig	31
2. A <i>De monarchia</i> mint történeti mű	34
2.1. Műfaj, szerkezet, narratív keretek	34
<i>Centuriae</i> – a századokra osztás	34
<i>Monarchia</i> – a magyar birodalom ábrándképe	35
<i>Sacra Corona</i> – a Szent Korona a második helyen	37
2.2. A <i>De monarchia</i> kútfői	38
2.2.1. A Bonfini-Thuróczy-korszak (I–V. század)	39
Honi szerzők nyomtatott munkái.....	39
Külföldi szerzők nyomtatott munkái.....	41
Kézíratos források és szóbeli értesülések az I–V. században	46
2.2.2. Az Istvánffy–Brutus korszak (VI–VII. század)	47
Kéziratban lévő elbeszélő források	47
Nyomtatott művek.....	53
Hivatalos iratok, szónoklatok, levelek – további írásos emlékek a VI–VII. században.....	56
Családi hagyomány, szóbeli értesülés, saját emlékek.....	57
2.3. A magyar história Révay művében: tartalmi áttekintés	59
Előzetes megjegyzések.....	59
Századokon át.....	59
Pozitívumok és negatívumok: mérlegben Révay, a történész	64
3. A <i>De monarchia</i> mint államtudományi mű és politikai manifesztum.....	66
3.1. Intelmek, aforizmák, exemplumok: Révay műve saját kora államtudományi irodalmának kontextusában	66

3.2. Királyválasztás, nádorválasztás és „a nemzet színe-virága”: rendiség és rendi jogok a <i>De monarchiában</i>	72
3.3. A pápa „mesterkedései” és a főpapok mohósága: pápa- és klérusellenesség a <i>De monarchiában</i>	75
3.4. A fogyatkozó monarchia és a rettenetes oszmánok: Révay a „magyar impérium” sorsáról és a török terjeszkedésről	77
3.5. A görög császárok zománcképei: Révay felfedezései és a korona újfajta eredeztetése	81
3.6. A két Mátyás – összegző gondolatok	87
4. A mű kiadásai és utóélete	91
4.1. Az 1659. évi kiadás	91
4.2. Az 1746. évi kiadás	94
4.3. A recepcióról dióhéjban	96
4.4. A jelen kiadásról	98
Gergely Tóth: A Lutheran Magnate’s Political Testament in the Language of History: Péter Révay’s <i>De monarchia</i>	101
1. A Short “Golden Age”: Antecedents to <i>De monarchia</i>	102
1.1. Révay’s roles: a multifaceted Hungarian magnate at the turn of the sixteenth and seventeenth centuries	102
1.2. Révay’s history of the Holy Crown (1613) and the political realities after 1608	110
1.3. The view from the Pozsony castle: The stormy historical horizon of the inception of <i>De monarchia</i>	115
1.4. From revisions to the <i>Commentarius</i> to the idea of a new work	119
2. <i>De monarchia</i> as a Historical Work	122
2.1. Genre, structure, narrative frames	122
<i>Centuriae – the division of the work into centuries</i>	122
<i>Monarchia – the dream of a Hungarian empire</i>	123
<i>Sacra Corona – The Holy Crown in second place</i>	126
2.2. The sources of <i>De monarchia</i>	127
2.2.1. The Bonfini-Thuróczy Era (Centuries I–V)	127
<i>Works in print by Hungarian authors</i>	128
<i>Works in print by foreign authors</i>	131
<i>Manuscript sources and orally transmitted information in the first century to the fifth</i>	135
2.2.2. The Istvánffy-Brutus Era (Centuries VI–VII)	137
<i>Narrative sources preserved in manuscript</i>	137
<i>Printed sources</i>	144

<i>Official documents, speeches, letters – further written sources in the section on the sixth and seventh centuries</i>	147
<i>Family traditions, orally transmitted information, personal memories</i>	148
2.3. The history of Hungary in Révay's work: An overview of content	149
<i>Preliminary notes</i>	149
<i>Over the course of the centuries</i>	150
<i>Positive and negative aspects: a balance sheet of Révay as historian</i>	155
3. <i>De monarchia</i> as a Work of Political Science and a Political Manifesto	157
3.1. Admonitions, aphorisms, and examples: Révay's work in the context of the theoretical literature on political science of his time	157
3.2. The election of kings, the election of palatines, and "the best of the nation": the Hungarian estates and their rights in <i>De monarchia</i>	164
3.3. The pope's "machinations" and the prelates' avarice: anti-papalism and anti-clericalism in <i>De monarchia</i>	167
3.4. A diminishing monarchy and the dreadful Turks: Révay on the fate of the "Hungarian imperium" and Ottoman Expansion	169
3.5. Enamel pictures of Greek emperors: Révay's discoveries and his new theory of the origins of the Holy Crown	174
3.6. The two Matthiases – a summary	179
4. Editions of <i>De monarchia</i> and Its Reception	184
4.1. The 1659 edition	184
4.2. The 1746 edition	187
4.3. The reception of <i>De monarchia</i> in a nutshell	189
4.4. On the present edition	191
Rövidítések \curvearrowright List of Abbreviations	195
I. A szövegkritikai és tárgyi jegyzetekben előforduló rövidítések \curvearrowright Abbreviations in the text-critical and explanatory notes	195
II. A <i>De monarchia</i> szövegváltozatainak és más hozzá kapcsolódó szövegeknek a betűjelei (sigla) \curvearrowright Letters of the text versions of <i>De monarchia</i> and other related texts (sigla)	195
Irodalomjegyzék \curvearrowright Bibliography	196
I. Levéltári források \curvearrowright Archival sources	196
A.) Levéltárak és gyűjtemények \curvearrowright Archives and collections	196
B.) Rövidítve idézett kéziratok kötetek, illetve szövegek \curvearrowright Abbreviated manuscript volumes and texts	196
II. Kiadott források \curvearrowright Printed sources	197

III. Szakirodalom ∞ Reference literature.....	208
Szövegkiadás és magyar fordítás ∞ Text edition and Hungarian translation	232
Petrus de Rewa: De monarchia et sacra corona Regni Hungariae centuriae septem.....	232
Révay Péter: A Magyar Királyság birodalmáról és szent koronájáról szóló hét század	233
Dedicatio Casparis Iongelini (EpDed.Io)	234
Caspar Iongelinus ajánlása – ford. T. G.	235
Dedicatio Francisci de Nadasd (EpDed.Na)	238
Nádasdy Ferenc ajánlása – ford. T. G.	239
Praefatio auctoris (Praef.)	242
A szerző előszava – ford. T. G.	243
Centuria prima.....	250
Első század – ford. T. G.	251
Centuria secunda.....	300
Második század – ford. T. G. (1–18), J. R. (19–26)	301
Centuria tertia.....	346
Harmadik század – ford. J. R.	347
Centuria quarta	384
Negyedik század – ford. S. S.	385
Centuria quinta	438
Ötödik század – ford. T. G.	439

II. KÖTET ∞ VOLUME II.

Centuria sexta	6
Hatodik század – ford. S. S. (1–33), B. B. (34–73), T. G. (74–210).....	7
Centuria septima.....	402
Hetedik század – ford. T. G.	403

Függelék ∞ Appendices	631
1. Additamenta Petri Révay ad opus ipsius de Corona Regni Hungariae (ed. B. B., J. R., T. G.).....	631
2. I. (Hunyadi) Mátyás levelei Révay <i>De monarchia</i> című művében (Idézetek, illetve a levelek szövegén alapuló szakaszok) ∞ Letters of Matthias Corvinus in Révay's <i>De monarchia</i> (Quotations and passages based on the text of the letters) – T. G.	658
Mutatók ∞ Indices	661
Személynévmutató ∞ Index of personal names	661
Helynévmutató ∞ Index of geographical names	699